

”

Ei ole olemassa
imetyksessä
epäonnistuneita
äitejä. On vain
imetyksen
tukemisessa
epäonnistuneita
tukiverkostoja.

Hyvää imetysviikkoa <3

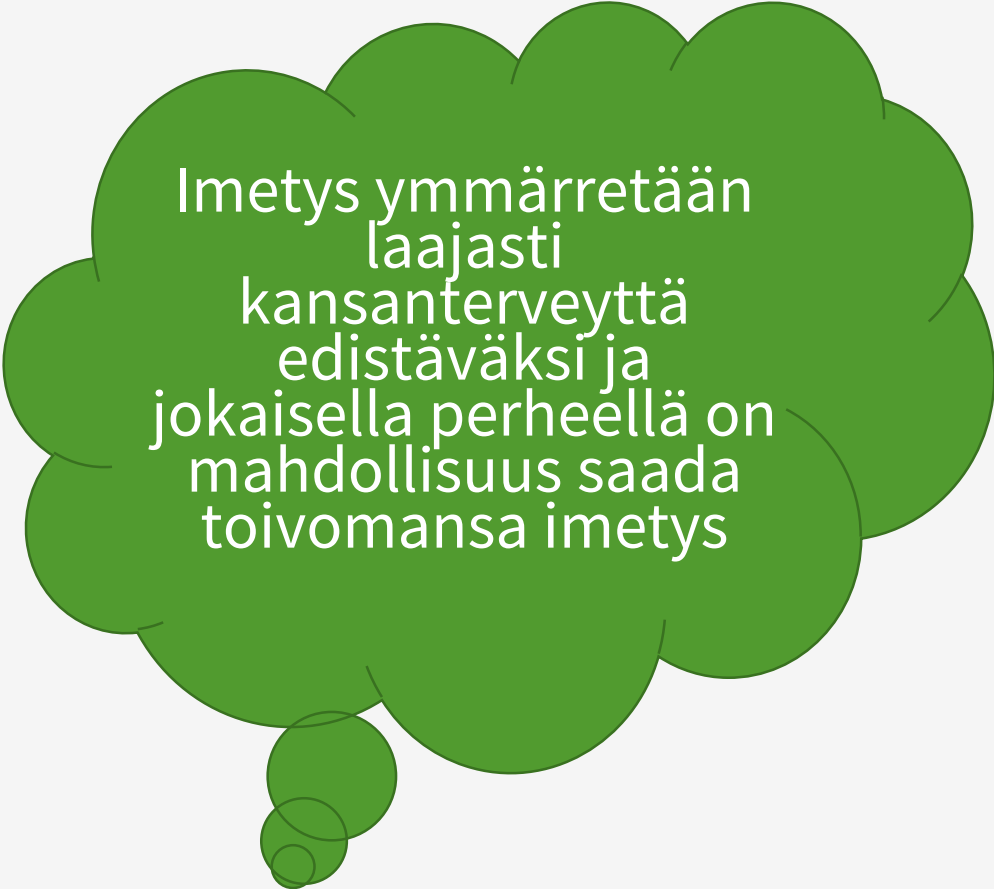

Imetyskoordinaattorin vuosi

Riikka Ikonen
27.10.2019

Tavoitteet

- Vuoteen 2022 mennessä:
 - 75 % synnytyssairaaloista on vauvamyönteisiä
 - 50 % äitiys- ja lastenneuvoloista valmistautuu hakemaan Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukaista sertifiointia
 - 80 % lapsista on täysimetettyjä 4-6 kk iässä

Imetys ymmärretään
laajasti
kansanterveyttä
edistäväksi ja
jokaisella perheellä on
mahdollisuus saada
toivomansa imetys

Imetyssuosituks

- Täysimetys yksilöllisesti 4-6 kk ikään asti
 - Täysimetys = vain rintamaitoa + D-vitamiini ja mahdolliset muut vitamiini- ja hivenainevalmisteet, lääkkeet
 - Ei kiinteää ruokaa, ei edes maistelua ennen 4 kk ikää
 - Ei kiirettä aloittaa kiinteät juuri 4 kk iässä (ei ohjausta 3 kk neuvolassa)
 - Jos kasvu on hyvää ja perhe tyytyväinen, tue 6 kk täysimetystä
- Imetys kiinteän ruoan ohella vähintään 1 v ikään, perheen niin halutessa pidempään
 - Ei kiirettä lopettaa esim. päivähoitoon siirryttäessä
- Perheen mahdollisuus tehdä tietoon perustuva päätös
- Tuen saaminen perheen päätöksen mukaisesti

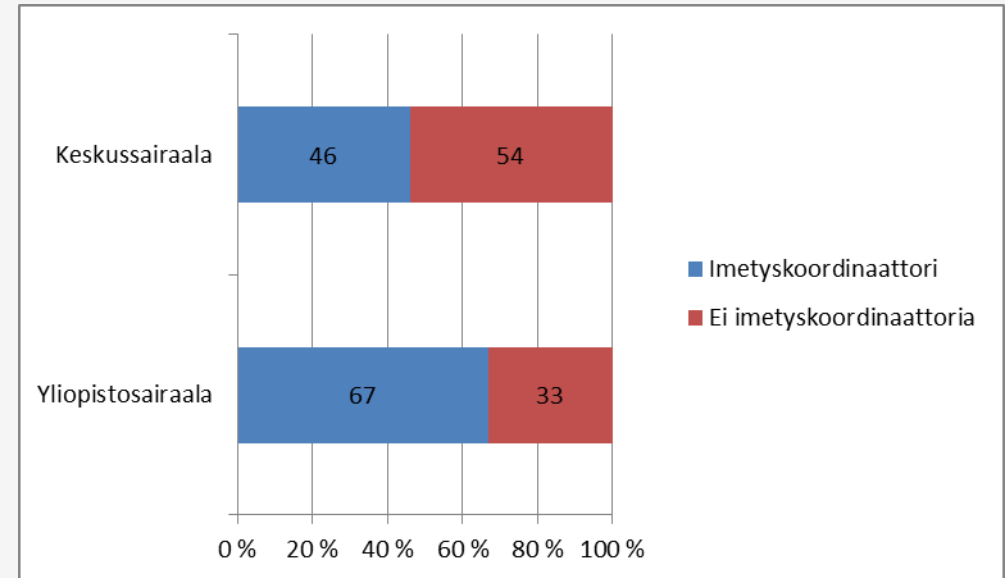
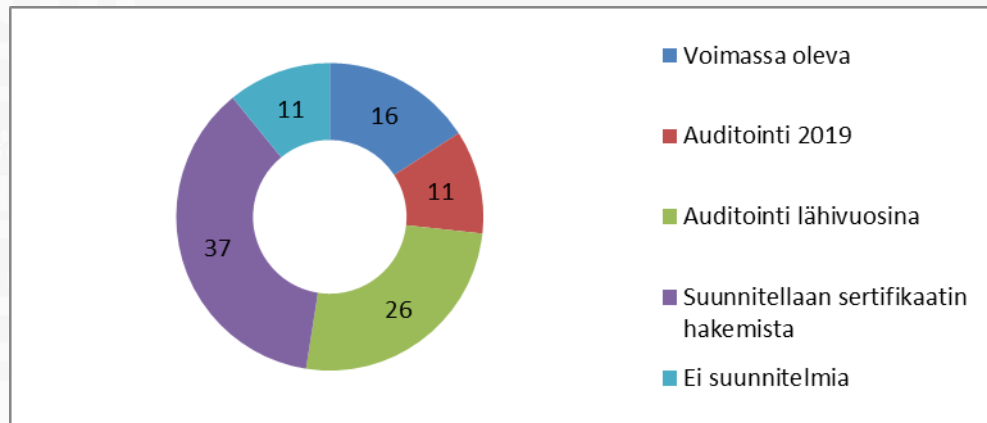
Miten tavoitteisiin päästään?

Nykytila synnytyssairaaloissa: selvitys

- Kysely lähetettiin kaikkien 24 synnytyssairaalan ylihoitajille tai osastonhoitajille etukäteisinformaation jälkeen
- Sähköinen lomake (Webropol)
- Sisältö laadittiin yhteistyössä Kansallisen imetyksen edistämisen seurantaryhmän kanssa
- Kyselyyn vastasi 20 sairaalaa (83 %)
- Aineisto analysoitiin SPSS-ohjelmalla (numeeriset tiedot) ja teemoitellen (avoimet vastaukset)

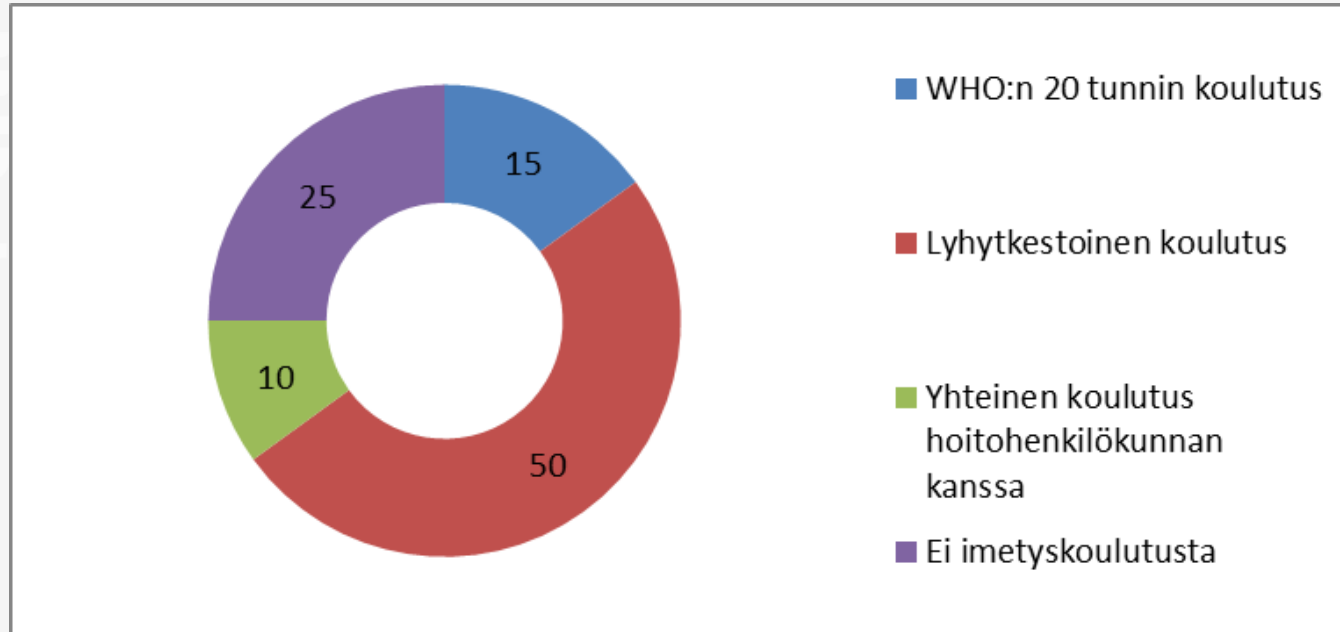
Vauvamyönteisyys ja koordinaatio

Henkilökunnan koulutus

- Antenataaliosastoilla, synnytysosastoilla ja lapsivuodeosastoilla työskentelevästä hoitohenkilökunnasta
 - keskimäärin (Md) kaikki (100 %) olivat suorittaneet imetysohjaajakoulutuksen (vaihteluväli 83–100%).
 - jokaisella osastolla oli vähintään kaksi imetysohjaajakoulutuksen suorittanutta hoitajaa (vaihteluväli 2-17)
 - kahdeksalla osastolla (44 %) oli vähintään yksi IBCLC-tutkinnon suorittanut henkilö.
- Vastasyntyneiden teho- ja tarkkailuosastolla työskentelevistä hoitajista
 - keskimäärin (Md) 77 prosenttia oli suorittanut WHO:n 20 tunnin imetysohjaajakoulutuksen (vaihteluväli 13-100%)
 - vähintään yksi imetysohjaajakoulutuksen suorittanut hoitaja oli 72 prosentissa osastoja
 - vähintään yksi IBCLC-tutkinnon suorittanut hoitaja 23 prosentissa osastoja.

Lääkäreiden koulutus

Imetyspoliklinikan toiminta

Imetyspoliklinikka	% (n)
Toimii imetyspoliklinikka	85 (17)
Ikärajaus poliklinikalle	31 (5)
Imetyskouluttaja tai IBCLC-tutkinto	
Kaikilla hoitajilla	69 (11)
Osalla hoitajista	31 (5)
Edellyttää lääkärin tai hoitajan lähetteen	25 (4)
Odotusaika	
1-2 arkipäivää	25 (4)
3-5 arkipäivää	50 (8)
Viikko	25 (4)

Hyvät asiat

- Käytännön imetysohjauksen kehittäminen (n = 14)
 - Hoitokulttuurin muutos, kehittämisprojektit, perhekeskeisyys, Vauvamyönteisyysohjelman interventioiden (askelten) toteutuminen
- Henkilöstön koulutus ja osaaminen (n = 12)
- Hoidon jatkuvuuden kehittäminen, yhteistyö sairaalan eri osastojen välillä ja sairaalan ulkopuolisten toimijoiden kanssa (n = 7)
- Tilastoinnin ja kehittämistyön tulosten seurannan kehittyminen (n = 5)
- Henkilökunnan asenteet, motivaatio ja sitoutuminen sekä työilmapiiri (n = 5)
- Johdon tuki ja resurssointi (n = 4)

Kehitettävät asiat

- Lisämaito: käyttö, kriteerit ja antotavat (n = 6)
- Lääkärien koulutus / mukaan saaminen (n = 6)
- Imetysohjauksen käytäntöjen ja interventioiden kehittäminen (ihokontakti, imetyspoli, ensi-imetys, maidonerityksen käynnistäminen, lypsyohjaus) (n = 6)
- Ohjauksen yhteneväisyys / moniammatillinen yhteistyö / yhteistyö neuvoloiden kanssa (n = 5)
- Ohjauksen kehittäminen, tason ylläpito ja ohjausmateriaali (n = 5)
- Auditointiin liittyvä prosessi, aloittaminen, kriteeristön täyttyminen, tilastointi ja huonot kokemukset prosessista (n = 3)
- Henkilöstön koulutus, koulutustarpeiden tunnistaminen, motivointi (n = 2)
- Perhehoitotyön kehittäminen (n = 2)

Uusia asioita

10 askelta onnistuneeseen imetykseen

Välttämättömät johtamisen menetelmät

1a Noudattakaa kokonaisuudessaan äidinmaidonkorvikkeiden kansainvälistä markkinointikoodia ja asiaan liittyviä Maailman terveysjärjestön yleiskokouksen päätöksiä

1b Tehkää työyhteisöön kirjallinen imetyksen edistämisen toimintaohjelma, josta tiedotetaan säännöllisesti henkilökunnalle ja perheille

1c Luokaa ja vakiinnuttakaa jatkuva seuranta- ja tilastointikäytäntö

2 Varmistakaa, että henkilökunnalla on imetyksen tukemiseen riittävät tiedot, taidot ja osaaminen

Kliinisen työn avainkäytännöt

3 Keskustelkaa raskaana olevien naisten ja heidän perheittensä kanssa imetyksen tärkeydestä ja siitä, miten imetys onnistuu

4 Mahdollistakaa välitön ja keskeytyksetön ihokontakti ja tue äitejä aloittamaan imetys mahdollisimman pian vauvan syntymän jälkeen

5 Tukekaa äitejä aloittamaan ja jatkamaan imetystä sekä selviytymään tavallisista vaikeuksista

6 Älkää tarjotko imetetyille vauvoille muuta ruokaa tai juomaa kuin rintamaitoa, elleivät lääketieteelliset syyt sitä edellytä

7 Mahdollistakaa äideille ja vauvoille yhdessäolo ja vierihoito ympärivuorokautisesti

8 Tukekaa äitejä tunnistamaan vauvan nälkäviestejä ja vastaamaan niihin

9 Neuvokaa äitejä tuttipullojen ja tuttien käytössä ja kertokaa niihin liittyvistä riskeistä

10 Suunnitelkaa kotiutus siten, että vanhemmat ja vauva saavat oikea-aikaista ja jatkuvaa tukea ja hoitoa

- Käsikirja yhdistää Vauvamyönteisyysohjelman ja Hotuksen YHKÄ-mallin
- Malli Vauvamyönteisyysohjelman jalkauttamiseen
- Vapaasti saatavilla Hotuksen sivuilta, lisäksi pieni painos painettuna

Imeväisruokintaselvitys 2019

- Toteutetaan 48 kunnassa Suomessa
- Aineistonkeruu alkanut 1.10
- Tulokset julkaistaan tammikuussa 2020
- Lisää tietoa:
www.thl.fi/imevaisruokintaselvitys

Tulossa

Tänä syksynä

- Neo-BFHI askeleet suomennettuina
- Neo-BFHI-itsearviointityökalu suomennettuna
- Tilastoinnin minimikriteerit
- HOTUS käsikirja ruotsiksi

Myöhemmin

- Lisämaidon antokriteerit
- Keskustelunavaukset shp-päätäjien kanssa
- Konsensuskokous